

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

UNIONENS HÖGA
REPRESENTANT FÖR
UTRIKES FRÅGOR OCH
SÄKERHETSPOLITIK

Bryssel den 18.3.2020
JOIN(2020) 7 final

**GEMENSAMT MEDDELANDE TILL EUROPAPARLAMENTET, EUROPEISKA
RÅDET, RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN
OCH REGIONKOMMITTÉN**

Det östliga partnerskapet efter 2020

Ökad resiliens – ett östligt partnerskap som fungerar för alla

{SWD(2020) 56 final}

1. INLEDNING

Det östliga partnerskapet är ett gemensamt initiativ för Europeiska unionen, dess medlemsstater och Armenien, Azerbajdzjan, Belarus, Georgien, Republiken Moldavien¹ och Ukraina (nedan kallade *partnerländerna*). Partnerskapet lanserades 2009 som ett strategiskt och ambitiöst partnerskap som bygger på gemensamma värden och regler, ömsesidiga intressen och åtaganden samt delat ägarskap och ansvar. Det syftar till att stärka och fördjupa de politiska och ekonomiska förbindelserna mellan EU, dess medlemsstater och partnerländerna och ska hjälpa dem att uppnå den ekologiska och digitala omställningen. Partnerskapet stödjer många övergripande mål, däribland målen i Parisavtalet om klimatförändringar och FN:s Agenda 2030 för hållbar utveckling. Partnerskapet bidrar till det övergripande målet att öka stabiliteten, välbefindandet och resiliensen i EU:s grannländer i enlighet med den **globala strategin** för Europeiska unionens utrikes- och säkerhetspolitik² och 2015 års **översyn av den europeiska grannskapspolitiken**. Partnerskapet ligger helt i linje med Europeiska kommissionens **politiska riktlinjer 2019-2024**³. Partnerskapet återspeglar även alla relevanta flaggskeppsstrategier som antagits av kommissionen⁴.

Under årens lopp har det östliga partnerskapet varit ett mycket viktigt verktyg för att **föra EU och partnerländerna samman**. Det östliga partnerskapets toppmöte i november 2017 i Bryssel var startskottet för en ny hållning som uttrycktes genom antagandet av den gemensamma agendan för reformer med titeln **20 mål för 2020**. Denna ambitiösa arbetsplan inriktades på att nå påtagliga resultat i de praktiska insatserna och på att **förbättra människors liv** på i huvudsak fyra områden, nämligen 1) en starkare ekonomi, 2) en starkare styrning, 3) en starkare konnektivitet och 4) ett starkare samhälle. Detta kompletteras av mål för övergripande frågor som jämställdhet, det civila samhället, medier och strategisk kommunikation.

Det östliga partnerskapet kommer att fortsätta syfta till att skapa ett område med demokrati, välbefindande, stabilitet och ökat samarbete utifrån gemensamma värden. EU har ett strategiskt intresse av att framhålla sin ledande ställning internationellt i fråga om mänskliga rättigheter och demokrati i de yttre förbindelserna, även inom ramen för det östliga partnerskapet. Respekten för de mänskliga rättigheterna är grundläggande för resilienta, inkluderande och demokratiska samhällen. Därför kommer fokus även fortsättningsvis att ligga på kvarstående frågor i de nuvarande målsättningarna, framför allt rättsstatsprincipen, skyddet för de mänskliga rättigheterna, kampen mot korruption och diskrimination, oberoende massmedia och det civila samhällets roll samt jämställdhet. EU:s incitamentbaserade strategi ("mer för mer" och "mindre för mindre") kommer att fortsätta gynna de partnerländer som engagerar sig mest i reformerna. Den framtida hållningen inom ramen för det östliga partnerskapet bör bygga på de uppgifter, mål, syften, principer och samarbetsfrågor som redan överenskommits.

Fortsatt engagemang med de länder som ingår i det östliga partnerskapet kommer att kvarstå som en av EU:s nyckelprioriteringar. Den förnyade dynamiken i det östliga partnerskapet kommer att stärka detta engagemang genom att vikten av detta ömsesidigt berikande samarbete betonas. Det kommer att uttryckas genom vidareutveckling av de politiska förbindelserna med alla partnerländer i öst, både i bilaterala och multilaterala forum. Med tanke på det östliga partnerskapets geografiska läge mellan Europeiska unionen, Asien och det

¹ Nedan kallat Moldavien.

² https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/eugs_review_web_0.pdf

³ https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/political-guidelines-next-commission_en.pdf

⁴ Däribland kommissionens meddelanden "Den europeiska gröna given" (COM(2019) 640), "Att forma EU:s digitala framtid" (COM(2020) 67), "En ny industristrategi för EU" (COM(2020) 102) och "En jämlikhetsunion: jämställdhetsstrategi för 2020-2025 (COM(2020) 152).

bredare grannskapet ger partnerskapet mervärde för EU:s engagemang i de yttre förbindelserna, bland annat tack vare dessa länders olika grader av ekonomiska, samhälleliga och strategiska förbindelser med sitt grannskap. Ytterligare möjligheter att utveckla ömsesidigt berikande förbindelser med det bredare grannskapet erbjuds genom andra regionala och globala aktörers närvaro och intressen samt de kulturella och geografiska kopplingarna till Centralasien. EU:s verksamhet i regionen kompletteras även av annan politik och andra initiativ, såsom den nordliga dimensionen och Svartahavssynergien.

I maj 2019 inledde Europeiska kommissionen ett samråd om det östliga partnerskapets framtid som Europeiska rådet godkände i juni 2019.

Samrådet pågick fram till slutet av oktober 2019. Det var brett och inkluderande och ledde till över 200 skriftliga inlagor, däribland via det östliga partnerskapets webbsida för strukturerat samråd. Nästan alla EU:s medlemsstater och partnerländer yttrade sig, liksom Europaparlamentet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén. Andra yttranden inkom från Europeiska investeringsbanken, Europeiska banken för återuppbyggnad och utveckling och andra internationella finansinstitut, en lång rad aktörer från det civila samhället (däribland forumet för det civila samhället inom det östliga partnerskapet), tankesmedjor, akademiska institutioner och näringslivsorganisationer. Rekommendationerna från ungdomsforumet inom det östliga partnerskapet och nätverket för unga europeiska ambassadörer har också beaktats.

Det här gemensamma meddelandet bygger även på återkoppling i samband med **samråd i vart och ett av de sex partnerländerna** och många av EU:s medlemsstater. De diskussioner som förts inom de plattformar och paneler som ingår i det nuvarande östliga partnerskapets struktur och vid därmed sammanhängande möten beaktades också.

Det råder generellt samsyn kring att **den nuvarande ramen för det östliga partnerskapet är robust och ger konkret resultat för människors liv**. Detta gemensamma meddelande beskriver hur **gemensamma utmaningar** kan hanteras och hur EU kommer att arbeta tillsammans med partnerländerna på olika politikområden i framtiden. Med utgångspunkt i resultaten från samrådet beskrivs i detta dokument de nya **långsiktiga politiska målen för det östliga partnerskapet efter 2020** och de åtgärder som ska **stärka resiliensen, främja en hållbar utveckling och ge konkreta resultat för samhället**.

2. VIKTIGA FRAMGÅNGAR FÖR DET ÖSTLIGA PARTNERSKAPET

År 2015 välkomnade EU:s medlemsstater och partnerländer översynen av **den europeiska grannskapspolitiken** i samband med EU:s globala strategi. Länderna efterfrågade mer **differentiering**, ökat **ägarskap**, bättre **fokus** och större **flexibilitet**. Samrådet har visat att det östliga partnerskapet i stort sett uppnått dessa mål.

När det gäller **differentiering** har partnerskapet utvecklats i enlighet med varje samarbetspartners intressen, ambitioner och framsteg. Det finns nya, långtgående politiska och ekonomiska bilaterala avtal mellan EU och de enskilda partnerländerna. Förbindelserna med Georgien, Moldavien och Ukraina styrs av associationsavtal samt avtal om djupgående och omfattande frihandelsområden. För att se till att dessa ambitiösa avtal genomförs fullt ut har dessa tre länder kommit överens om att fastställa s.k. associeringsagendor kring prioriterade samarbetsfrågor på kort och medellång sikt. Ordningar för viseringsfrihet har inrättats mellan EU och dessa länder för att underlätta för människor att resa över gränserna. Alla tre länderna har fullt ut genomfört återtagandeavtal.

Ett omfattande och fördjupat partnerskapsavtal ramar in EU:s förbindelser med Armenien och förhandlingar pågår om ett nytt avtal med Azerbajdzjan. Samarbetet med dessa båda länder bygger på överenskomna partnerskapsprioriteringar. Sektorsdialoger präglar förbindelserna med Belarus och förhandlingar om partnerskapsprioriteringar pågår. Avtal om

viseringslättnader och återtagande som ingåtts med Armenien, Azerbajdzjan och Belarus har varit viktiga för att underlätta resandet för människorna i dessa länder.

För att uppmuntra partnerländernas **ägarskap** har EU **förändrat** sitt sätt att samarbeta med dem. För att öka genomslagskraften har fokus för EU:s stöd flyttats från projektbaserat finansiellt stöd i riktning mot stöd till en genomgripande **reformpolitik**. Denna nya hållning har gett konkreta resultat, till exempel stödet till decentralisering i Ukraina och genom högnivåinitiativ för energieffektivitet i Armenien, Georgien och Ukraina.

EU har stärkt samarbetet med de reformansvariga i partnerländerna. Tillsammans med de nationella myndigheterna har EU och dess medlemsstater vidtagit viktiga åtgärder för att säkerställa **gemensam programplanering** när så varit möjligt. Detta säkerställer en effektivare gemensam respons på partnerländernas behov och gör samarbetet mindre fragmenterat och därmed mer sammanhängande och verkningsfullt. Gemensamma åtgärder som rönt framgång har vidtagits bland annat i Ukraina och Moldavien.

EU har ökat sitt strategiska samarbete med **internationella finansinstitut**. Via landsdialoger, regionala dialoger och sektorsdialoger har EU och de internationella finansinstituten lämnat omfattande stöd till små och medelstora företag och gröna investeringar i energieffektivitet och infrastruktur i städerna, vilket minskat energikonsumtionen, miljöföroreningarna och utsläppen av växthusgas och stärkt den miljö- och klimatomständigheterna i hela regionen.

Förbindelserna med det civila samhället har varit avgörande för genomförandet av verkningsfulla reformer och för att öka den offentliga ansvarsskyldigheten, främja de mänskliga rättigheterna och den lokala utvecklingen samt säkerställa tjänster för hela befolkningen, även för utsatta grupper. EU har spelat en central roll genom sitt stöd till det civila samhällets insatser, vilket i sin tur drivit på social innovation och bidragit till reformkoalitioner på nationell, regional och lokal nivå.

I svaren på samrådet betonades vikten av att skapa bättre **fokus** inom ramen för en gemensam politik. I dokumentet *20 mål för 2020*, som godkändes av EU:s medlemsstater och partnerländerna vid det östliga partnerskapets toppmöte i november 2017, fastställs en gemensam resultatriktad dagordning för att fokusera samarbetet.

Den nya europeiska grannskapspolitiken framhåller behovet av ökad **flexibilitet** för att ge EU och partnerländerna möjlighet att reagera på de ständigt föränderliga behoven och omständigheterna. För att öka stödet och dess verkan har EU i) stärkt samarbetet med internationella finansinstitut via den externa investeringsplanen och faciliteten för strukturreformer, ii) moderniserat och strategiskt anpassat sina instrument för tekniskt bistånd (Taix och partnersamverkan) för individuellt anpassat stöd, och iii) anpassat den institutionella strukturen till nya utmaningar. Som exempel kan nämnas stödgruppen för Ukraina, vilket är en unik struktur som samlar expertis från både Europeiska kommissionen och EU:s medlemsstater för att hantera landets främsta utmaningar. Europeiska utrikestjänstens arbetsgrupp East StratCom, som inrättades till följd av Europeiska rådets slutsatser från mars 2015 om bekämpande av desinformation, har också varit avgörande för att göra EU:s kommunikation och varumärkesprofilering i regionen strategisk och verkningsfull.

3. FRAMTIDA HÅLLNING INOM DET ÖSTLIGA PARTNERSKAPET

Samrådet visar att det råder stor enighet om att *20 mål för 2020* lett till påtagliga resultat på tre av fyra prioriterade områden, nämligen **starkare ekonomi, starkare konnektivitet och ett starkare samhälle**. När det gäller en **starkare styrning** har de första resultaten utmynnat i gemensamma kontaktpunkter som tillhandahåller effektiva och tillgängliga offentliga tjänster samt system för elektronisk redovisning av tillgångar i de flesta partnerländer.

EU:s medlemsstater, de flesta partnerländer och det civila samhället betonar **behovet av väsentligt bättre resultat när det gäller styrning, i synnerhet med avseende på rättsstatsprincipen, kampen mot korruption och den organiserade brottsligheten samt insatser för oberoende massmedia och det civila samhället**. Framsteg i dessa frågor är direkt kopplade till en hållbar ekonomisk utveckling. **Rättssäkerhet och fungerande demokratiska institutioner är avgörande för att locka investeringar, stödja den politiska stabiliteten och reformer avseende rättsstatsprincipen samt för att främja socioekonomisk integration**. Därför kommer den resultatenriktade agendan att förstärkas i framtida politik, understödd av professionell och oberoende **officiell statistik** av god kvalitet för övervakning av framstegen och som stöd för evidensbaserat beslutsfattande..

För den **incitamentbaserade strategin** krävs det tydligare vägledning om särskilda reformprioriteringar, med objektiva, exakta, detaljerade och kontrollerbara riktmärken. Reformsframstegen bör leda till ökad finansiering och mer investeringar. Allvarlig eller långvarig stagnation eller till och med tillbakagång när det gäller genomförandet av reformerna bör leda till att EU-finansieringen justeras nedåt, med undantag för stödet till det civila samhället.

Samrådet visade att alla partnerländer var mycket intresserade av att **ytterligare anpassa partnerskapet till varje partnerlands intressen, ambitioner och framsteg**. Associerade länder har stora förväntningar på att få delta i gemensamma initiativ i frågor som omfattas av associeringsavtal och avtal om djupgående och omfattande frihandelsområden för att kunna nå sin fulla potential.

Bilateralt samarbete förblir **den huvudsakliga metoden för att säkerställa en individuellt anpassad hållning**. Genomförandet av bilaterala avtal kommer att påskyndas och kompletteras med **djupare sektorssamarbete och utbyte mellan intresserade partnerländer**. EU kommer att fortsätta lämna stöd via bilaterala, regionala och multilaterala forum, däribland mål- och sektorsinriktat stöd, i enlighet med principerna om inkludering och differentiering. Därutöver kommer det östliga partnerskapet att fortsätta vara **flexibelt och inkluderande** för att ge länderna möjlighet att **tillsammans hantera gemensamma och internationella utmaningar** på en rad områden samt för att främja **regional integration**.

Med utgångspunkt i partnerskapets viktigaste framgångar och med tanke på att **den överordnade policyramen är att stärka resiliensen**, vilket poängterades i *Strategic Approach to Resilience in the EU's external action*⁵, kommer EU och dess medlemsstater och partnerländer **att arbeta tillsammans på följande policymål för det östliga partnerskapet efter 2020:**

- Tillsammans för resilienta, hållbara och integrerade ekonomier
- Tillsammans för ansvarsskyldiga institutioner, rättsstatsprincipen och säkerhet
- Tillsammans för miljö- och klimatomfattig resiliens
- Tillsammans för en resilient digital omställning
- Tillsammans för resilienta, rättvisa och inkluderande samhällen

Europeiska kommissionen har uppmanat EU och dess partners, framför allt i Europa, att tackla gemensamma utmaningar och arbeta tillsammans kring nya politiska prioriteringar i framtiden för att stödja den ekologiska omställningen, den digitala omvandlingen och nå målet med ekonomier som fungerar för alla, i synnerhet fler arbetstillfällen för ungdomar och åtgärder för att främja jämställdheten. Dessa frågor kommer att beaktas i alla politiska målsättningar.

⁵https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/join_2017_21_f1_communication_from_commission_to_inst_en_v7_p1_916039.pdf

4. HUVUDSAKLIGA MÅL FÖR DET FRAMTIDA ÖSTLIGA PARTNERSKAPET

4.1 Tillsammans för resilienta, hållbara och integrerade ekonomier

Att stärka ekonomin är viktigt för att leva upp till allmänhetens förväntningar, minska ojämlikheterna och göra partnerländerna till platser där människor vill skapa sig en framtid. Mer integrerade ekonomier som är inkluderande, hållbara och rättvisa ger resultat för alla. Syftet är att skapa anständiga arbeten och ekonomiska möjligheter samt säkra välbefindandet för människor som bor i partnerländerna.

Detta kommer att leda till **ökad handel och ytterligare regional och bilateral integration av ekonomierna i partnerländerna och EU, i samarbete för en gradvis utfasning av fossila bränslen i riktning mot klimatneutralitet och aktivt utnyttjande av de möjligheter som uppkommer genom den ekologiska och digitala omställningen.** Med utgångspunkt i de befintliga associeringsavtalen, samt de djupgående och omfattande frihandelsavtalen och övriga handelsavtal, kommer EU tillsammans med partnerländerna att fokusera på att stödja ett fullständigt genomförande av avtalen för största möjliga utdelning. I enlighet med EU:s nya strategi för tillväxt, den europeiska gröna given och den digitala strategin kommer EU och dess partnerländer att fortsätta stödja moderniseringen av de östliga partnerländernas ekonomier för att göra dem mer konkurrenskraftiga och innovativa. Därtill kommer EU och dess partnerländer att investera i fysisk konnektivitet och infrastruktur (transport, energi och digital infrastruktur) som är grundläggande förutsättningar för den ekonomiska utvecklingen. I händelse av en ekonomisk kris står EU redo att hjälpa partnerländerna att trygga den makroekonomiska stabiliteten och ge incitament till strukturreformer genom EU:s makroekonomiska stöd. Stöd till strukturreformer, förbättrad tillgång till finansiering och stöd till små och medelstora företag kommer att främja tillväxt och investeringar. Att investera i människor, särskilt ungdomar, och bättre knyta samman utbildning, forskning och innovation med behoven i den privata sektorn kommer att förbereda partnerländerna inför morgondagens utmaningar.

4.1.1 Handel och ekonomisk integration

Under det senaste årtiondet har handeln mellan EU och det östliga partnerskapet **nästan fördubblats**, vilket har gjort partnerländerna till EU:s tionde största handelspartner. EU är det **första handelsblocket för fyra av partnerländerna** (Azerbajdzjan, Georgien, Moldavien och Ukraina), och den näst största handelspartnern för Armenien och Belarus. Dessa handelsförbindelser har också lett till en diversifiering av exporten av varor från partnerländerna och till en bättre integrering av dem i globala värdekedjor. Dessutom har antalet företag som exporterar till EU från Georgien ökat med 46 %, från Moldavien med 48 % och från Ukraina med 24 %. Detta återspeglar tydligt de ömsesidiga fördelarna med det östliga partnerskapet.

EU föreslår en ytterligare **fördjupning av den ekonomiska integrationen med och mellan partnerländerna**, särskilt de tre associerade länderna, genom fortsatt stöd för ett fullständigt genomförande av de nuvarande djupgående och omfattande frihandelsavtalen. Bilateral avtal, särskilt djupgående och omfattande frihandelsavtal, erbjuder tillväxtmöjligheter för den privata sektorn samt högre nivåer av skydd för arbetare, bättre arbetsvillkor och tillgång till kompatibla och säkra produkter för medborgarna. Dessa fördelar återstår att utnyttjas fullt ut i väntan på de pågående och framtida reformerna till följd av åtagandena från de djupgående och omfattande frihandelsavtalen. Denna process innebär att lagstiftningen måste anpassas till EU:s regler och att kapaciteten att genomföra de överenskomna reformerna måste byggas upp för att underlätta handeln. EU kommer också att uppmuntra ett fördjupat samarbete med länder som inte omfattas av djupgående och omfattande frihandelsavtal. Sektorsarrangemang för förenklade handelsprocedurer av gemensamt intresse bör ta den ekonomiska integrationen ytterligare ett steg framåt genom att involvera alla partnerländer. Som ett exempel kommer

EU att fortsätta att arbeta tillsammans med partnerländerna, där så är möjligt, i fråga om avtal om ömsesidigt erkännande av godkända ekonomiska aktörer.

EU kommer också att sträva efter att **samarbeta och bygga allianser med partnerländerna** i mer omfattande globala ekonomiska frågor i olika multilaterala forum, bland annat genom att stödja nuvarande icke-medlemmars anslutning till Världshandelsorganisationen.

EU kommer att stödja den gröna omställningen i regionen. Unionen kommer att inrikta sig på regelbaserad, icke snedvriden och rättvis handel och investeringar i ren teknik, miljövänliga varor och tjänster och tillhörande strategiska råvaror. EU kommer att samarbeta med partnerländerna för att säkerställa resurstrygghet och samtidigt eftersträva att uppnå både målen i Parisavtalet och målen för hållbar utveckling.

För de associerade länderna fortsätter liberaliseringen av marknadstillträdet. Den selektiva och gradvisa **ekonomiska integrationen** av dessa länder i EU:s inre marknad planeras också inom ramen för de djupgående och omfattande frihandelsavtalen. Detta förutsätter lagstiftningskonvergens med, och effektivt genomförande från dessa länders sida av, EU:s regelverk på specifika områden (offentlig upphandling, tekniska handelshinder, marknadsövervakning, sanitära och fytosanitära åtgärder, tulltjänster och standarder för god förvaltning på skatteområdet).

4.1.2 Investeringar och tillgång till finansiering

Under det senaste årtiondet har över **125 000 små och medelstora företag** fått direkt stöd från EU (främst i lokal valuta), vilket inneburit att mer än **250 000 arbetstillfällen** skapats eller upprätthållits. Genom bättre användning av blandfinansiering och garantier har effekten maximerats och lett till **11 miljarder euro i investeringar sedan 2009**.

Strukturreformer är avgörande för att stödja den ekonomiska utvecklingen, förbättra den ekonomiska styrningen, attrahera utländska direktinvesteringar och öka den ekonomiska motståndskraften. Handel och investeringar kräver gynnsamma villkor för åstadkomma hållbar ekonomisk utveckling. Företags- och investeringsmiljön måste vara okomplicerad, transparent och tillförlitlig. Detta kräver insatser för att säkerställa lika villkor, förbättra arbetsmarknaden och minska det informella arbetet, förbättra den ekonomiska styrningen och genomföra rättsstatsreformer, inbegripet korruptionsförebyggande. De ekonomiska aktörerna måste få en tydlig bild av den ekologiska omställning som nu äger rum. EU kommer att fortsätta att stärka partnerländernas centrala reformer, bland annat genom **den externa investeringsplanen**⁶ och i synnerhet **strukturereforminstrumentet**.

Små och medelstora företag är de största arbetsgivarna i de flesta partnerländerna och en viktig drivkraft för gemensam tillväxt och innovation. EU kommer att fortsätta att stödja **tillgången till finansiering** genom garantiordningar, räntesubventioner och investeringsstöd. EU kommer också att utvidga detta stöd genom ett starkare partnerskap med internationella finansinstitut, samt Europeiska fonden för hållbar utveckling (EFHU+) inom det föreslagna instrumentet för grannskapspolitik, utvecklingssamarbete och internationellt samarbete (NDICI) och garantin för yttre åtgärder. Hållbar finansiering och mikrofinansiering kommer att vara en del av EU:s insatser, även på landsbygden där tillgången till finansiering är särskilt svår. För att maximera stödets effektivitet kommer EU att tillsammans med de internationella finansinstituten analysera nyckelområden där investeringar får bäst effekt (till exempel genom att utveckla en s.k. investeringseffektmatris).

⁶ https://ec.europa.eu/commission/eu-external-investment-plan_en

Med tanke på det trängande behovet av att öka de hållbara investeringarna kommer EU att ytterligare stärka sitt samarbete med partnerländerna för att inrätta ett finansieringssystem som stödjer hållbar tillväxt, bland annat via sådana internationella forum som den **internationella plattformen för en hållbar finansmarknad**. EU och partnerländerna kan dela bästa praxis och samordna ansträngningarna för miljömässigt hållbara investeringar med hjälp av gröna taxonomier, miljö- och klimatuppgifter samt normer och märken för gröna finansprodukter.

Med tanke på de växande ekonomierna och EU:s handelsförbindelser med länderna i det östliga partnerskapet skulle en **ökad användning av euron** i dessa länders utrikespolitiska förbindelser ytterligare stärka de ekonomiska relationerna med EU och bidra till att **säkerställa den ekonomiska och finansiella stabiliteten** i dessa länder. Det skulle ytterligare minska partnerländernas växelkursrisker, också genom att säkerställa en bättre korrelation mellan den utländska valutamixen i den externa upplåningen, reservförvaltningen och de internationella transaktionerna i förhållande till valutorna i deras största handels- och investeringspartners, samtidigt som det skulle bidra till att stärka **eurons internationella roll**. EU kommer att fortsätta stödja partnerländernas ansträngningar att uppfylla kriterierna för att ansluta sig till **det gemensamma eurobetalningsområdet** (Sepa).

För att bemöta nystartade företags behov kommer EU tillsammans med de internationella finansinstituten att utveckla ett innovativt och smart finansieringsprogram (med kapital, riskkapital, affärsänglar och crowdfunding). EU:s bistånd kommer att ytterligare stärka organisationer för företagsstöd, små och medelstora företags internationalisering samt underlätta dialogen mellan det privata och det offentliga, samtidigt som biståndet bidrar till hanteringen av behovet av kunskaper och färdigheter för att främja innovation, företagande och kreativitet som motsvarar den framtida marknadens behov. EU kommer att fortsätta stödja företag, i synnerhet kvinnoleda, och uppmuntra fler ungdomar att starta företag.

För att gå i riktning mot en **inkluderande och rättvis ekonomi som ger resultat för alla** kommer EU att hjälpa partnerländerna att släppa loss sina landsbygdsområdens ekonomiska potential, vilket även kan yttra sig som stöd till jordbrukare och inrättande av moderna kooperativ och producentgrupper. EU kommer att stärka insatserna utanför huvudstäderna och knyta band mellan lokala stads- och landsbygdsområden. Detta bygger på Europeiska kommissionens metod för smart specialisering, så som den tillämpas inom EU.

4.1.3 Stärkt interkonnektivitet

Starka kopplingar mellan EU och det östliga partnerskapet samt mellan partnerländerna är viktiga pådrivande faktorer för ekonomisk utveckling, regional integration, handel och rörlighet. En hållbar, regelbaserad och säker konnektivitet är **centralt för både EU och partnerländerna**.

I fråga om **transport** kommer EU att fokusera på de långsiktiga **investeringsprioriteringar** som beskrivs i den preliminära handlingsplanen för investeringar via det **transeuropeiska transportnätet** (TEN-T)⁷. Detta omfattar även uppgradering av viktig fysisk infrastruktur på väg, järnväg, hamnar, inre vattenvägar och flygplatser och logistikcentrum för att ytterligare stärka konnektiviteten mellan EU och partnerländerna och mellan partnerländerna själva. Detta kommer att stödjas genom blandad finansiering och garantier via investeringsplattformen för grannskapsländer. EU kommer också att främja ökad användning av EU:s och andra internationella transportnormer, bland annat i fråga om trafiksäkerhet, i enlighet med 2018 års deklaration från det östliga partnerskapet om säkerheten på vägar.⁸ EU

⁷https://ec.europa.eu/transport/themes/international/european_neighbourhood_policy/eastern_partnership/ten-t-maps_en

⁸https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/near/files/eap_declaration_finalversion2604.pdf

kommer dessutom att påskynda arbetet med avtal om ett gemensamt luftfartsområde och flygsäkerhet. Med tanke på vilken vikt länderna i det östliga partnerskapet har när det gäller konnektiviteten mellan Europa och Asien kommer EU att främja och stödja partnerländernas engagemang inom ramen för EU-strategin för förbindelserna mellan Europa och Asien.⁹

I fråga om **energikonnektivitet** kommer EU att fortsätta arbeta tillsammans med partnerländerna för att stärka de gränsöverskridande och regionöverskridande sammanlänkningarna. Den **södra gaskorridoren** är nästan färdigbyggd och väntas tas i bruk för transport av gas från Azerbajdzjan till EU år 2020. Evidensbaserad energipolitik samt datainsamling, dataanvändning och datahantering kommer att få ytterligare stöd genom initiativet EU4Energy och dialogen om energipolitiken. Den pågående ändringen av fördraget om en energigemenskap, som de tre partnerländerna anslutit sig till, kommer att syfta till att göra energigemenskapen mer effektiv och lämplig för en hållbar framtida energi. EU kommer också att hjälpa partnerländerna att öka **energisäkerheten** genom att diversifiera den oljebaserade produktionen eller gasimporten med hjälp av **investeringar i förnybar energi** och **bättre energieffektivitet** och genom att uppmuntra en integration på energimarknaden som bygger på god lagstiftning.

Satellitbaserad konnektivitet bidrar till smarta och säkra transporter, grönare städer och möjliggör en digitaliserad och moderniserad ekonomi. I detta sammanhang kommer samarbetet med partnerländerna om utvidgningen av Egnos täckningsområde att bidra till säkrare flygtransporter i enlighet med EU-lagstiftningen och till kostnadseffektiva sjö- och järnvägstransporter och samtidigt främja högprecisionsjordbruk.

God **politisk dialog** och en enda kanal för infrastrukturprojekt är avgörande för att optimera **investeringsportföljen**. Andra nödvändiga villkor för att säkerställa hållbara infrastrukturer på alla områden är en sund makroekonomisk politik och sunda offentliga finanser, budgetutrymme för offentliga investeringar och likvärdiga villkor för diskussioner med den privata sektorn, även inom ramen för offentlig-privata partnerskap.

4.1.4 Investera i människor

Att investera i människor är viktigt för att förbereda sig för framtiden och skapa samhällelig och ekonomisk resiliens. För att bygga vidare på uppnådda resultat för ungdomar föreslår EU en **ny giv för ungdomar**, som ska i) överbrygga klyftan mellan arbetsmarknaden och utbildningsväsendet, ii) öka stödet till **ungdomars** anställningsbarhet och **ungdomars företagande**, iii) införa aktiva arbetsmarknadsåtgärder, såsom ungdomsgarantin, som kan anpassas till arbetsmarknaderna i partnerländerna, iv) bygga vidare på försöket med job-shadowing med unga tjänstemän från länderna i det östliga partnerskapet och inrätta ett program för rörlighet och utbyte **för det östliga partnerskapet med inriktning på unga yrkesverksamma**.

Reform av utbildningen kommer att vara en strategisk prioritet. Detta kommer bland annat att omfatta i) styrelseformer och kapacitetsuppbyggnad, ii) modernisering och innovation på alla nivåer av utbildning och yrkesutbildning, iii) lagstiftning och politik som anpassas till den europeiska utvecklingen, däribland det europeiska området för högre utbildning (Bolognaprocessen) eller Torinoprocessen för yrkesutbildning och fortbildning, och iv) stärkta **lärarutbildningar**, utbyte av goda arbetsmetoder och införande av moderna läroplaner och metoder. **Erasmus+ programmet** är ett viktigt inslag i EU:s stöd till moderniseringen och internationaliseringen av utbildningssystemen och kommer att erbjuda bättre rörlighet och möjligheter till kapacitetsuppbyggnad i formell och informell utbildning. Genom att delta i

⁹ https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/50699/connecting-europe-asia-eu-strategy_en

Europeiska solidaritetskåren kommer ungdomar att kunna vara volontärer eller arbeta i projekt som främjar grupper och befolkningar i hela Europa. Flaggskeppsprojektet med **Europaskolan i Georgien** kommer att bli en fullt utvecklad gymnasieskola i nya lokaler.

Forskning och innovation är centrala för att skapa anständig och hållbar sysselsättning. EU kommer att fortsätta stödja och stärka **smart specialisering, tekniköverföring och innovationskapacitet** i partnerländerna samt ökat deltagande i EU-program som Horisont Europa och Cosme. Resultaten och konkurrenskraften i nationella system för offentligfinansierad forskning och innovation bör förbättras, även genom fortsatta **reformer**. Utvecklingen av **ett gemensamt område för kunskap och innovation** för EU och dess partnerländer bör främjas. Vetenskapliga belägg bör användas för att skapa kunskapsbaserade arbetstillfällen och locka investerare till innovativa företag i EU och grannskapet. Forskning, innovation och kunskapsöverföring är också centralt för att modernisera jordbruket, som är en viktig sektor för stora delar av befolkningen i länderna i det östliga partnerskapet. En av EU:s huvudprioriteringar för framtiden är att nå resultat inom ramen för den **europiska gröna given**, bland annat genom att bli världens första klimatneutrala kontinent. Därför uppmuntras partnerländerna att kartlägga prioriteringar inom forskning och innovation som knyter an till insatserna för klimatanpassning och begränsning av klimatförändringar och att skapa nya, innovativa och hållbara värdekedjor. Gemensamma åtaganden avseende dessa prioriteringar kommer att uppmuntras, tillsammans med en strategi för lösningar som snabbt kan sättas in.

EU kommer vidare att hjälpa länderna att maximera sin potential avseende **kulturella och kreativa näringar** som är pådrivande faktorer för en hållbar samhällelig och ekonomisk utveckling. EU kommer att främja den centrala roll som kulturen har för att skapa öppenhet och främja europeiska värden, fostra dialogen mellan kulturer för att skapa fredliga förbindelser mellan samhällsgrupper och öka samarbetet om kulturminnesmärken och de kreativa näringarna, exempelvis den audiovisuella sektorn.

4.2 Tillsammans för ansvarsskyldiga institutioner, rättsstatsprincipen och säkerhet

Goda styrelseformer och demokratiska institutioner, rättsstatsprincipen, effektiva insatser mot korruption och mot organiserad brottslighet, respekt för **de mänskliga rättigheterna** och **säkerhet**, däribland stöd till befolkningar i konflikttrabbade områden, är **viktiga förutsättningar för resilienta stater och samhällen**. De är också **väsentliga förutsättningar för en fungerande marknadsekonomi och hållbar tillväxt**. Rättsstatsprincipen i synnerhet är central för att säkerställa ett effektivt affärsklimat och locka utländska direktinvesteringar.

Framöver kommer förnyade åtaganden att behövas i fråga om de grundläggande förutsättningarna för partnerskapet för att kunna bygga vidare på hittills uppnådda resultat. EU:s stöd för resilienta institutioner, rättsstatsprincipen och säkerheten kommer främsta att ske genom att i) föreslå bättre metoder för mätning av reformerna av rättsväsendet, ii) beakta framstegen med rättsstatsreformerna i samband med beslut om bistånd, iii) öka EU:s stöd i kampen mot korruption och ekonomisk brottslighet, iv) förbättra det gränsöverskridande samarbetet för att bättre skydda människor mot organiserad brottslighet, och v) öka stödet i säkerhetsdialoger och samarbete.

4.2.1 Reform av rättsväsendet

Framtida reformer bör bygga på anpassning till **europiska normer**. Man bör inta en **holistisk attityd** som även omfattar åklagare och andra rättstillämpande myndigheter. Domarnas och åklagarnas **oberoende och ansvarsskyldighet** är grundläggande i ett system med kontroller och motvikter för att säkerställa att alla statliga institutioner följer lagen och att medborgarna har tillgång till rättvisan och möjlighet att utöva alla sina rättigheter.

EU kommer att uppmuntra att **internationella institutioner och experter intar en aktiv roll** för att stödja och legitimera reformprocesserna och kommer att anlita sina egen sakkunskap i frågor som rör rättsstatsprincipen. Reformerna bör bygga på **reformstrategier av hög kvalitet** med god diagnosticering av de frågor som behöver lösas. Det behövs **bättre metoder för att mäta de faktiska resultaten och effekterna** av reformerna och hur de uppfattas av allmänheten. EU kommer att stödja ökad kapacitet vid de relevanta nationella institutionerna att tillhandahålla **juridisk utbildning** om de värden och regler som rättstillämpare såsom domare och åklagare bör följa i sin yrkesutövning.

På detta avgörande område kommer EU att främja **en kultur som respekterar rättsstatsprincipen** genom nära samverkan med det civila samhället och näringslivet, samt ökat samarbete med EU-aktörer.

4.2.2 Insatser mot korruption och ekonomisk brottslighet

Korruption undergräver rättsstatsprincipen och en hållbar utveckling i samhället. Nya **digitala verktyg mot korruption** ger bättre möjligheter att förebygga och spåra oriktigheter, och flera specialiserade organ har på senare år inrättats för att tackla korruptionen¹⁰. Trots detta behövs en skärpning för att **förbättra utredning, lagföring och bestraffning av ekonomisk brottslighet**, vilket även skulle visa att de brottsbekämpande organ som arbetar mot korruption är oberoende och **når resultat**. EU kommer att stödja ett resultatenriktat rättsligt och institutionellt ramverk med fokus på **korruption på hög nivå** och kommer att ägna särskild uppmärksamhet åt **offentlig upphandling**. Alla möjligheter kommer att utnyttjas för digitala lösningar som kan öka spårbarheten och insynen i offentlig upphandling. EU kommer också att hjälpa partnerländerna att beakta integritet och ansvarsskyldighet i alla nivåer av den offentliga förvaltningen.

Korruption är ett av många inslag i den **ekonomiska brottsligheten**. Partnerländerna måste öka ansträngningarna att etablera ett starkt och effektivt ramverk för att bekämpa ekonomisk brottslighet. Registrering av verkliga huvudmän är i detta sammanhang avgörande för att kunna **bekämpa penningtvätt**. Det är viktigt att det östliga partnerskapet inrättar ett robust ramverk för återvinning av tillgångar och förfogar över fungerande **organ för återvinning** som kan spåra och kartlägga vinning av brott. Detta är centralt för att kunna frysa och beslagta olagliga tillgångar och återvinna vinning av brott, vilket är ett mycket viktigt instrument i kampen mot den organiserade brottsligheten.

4.2.3 Insatser mot organiserad brottslighet och för ökad säkerhet

En gemensam utmaning i fråga om säkerhet är **den organiserade brottsligheten**. På denna punkt kommer EU att fortsätta lämna stöd till i) ökat **samarbete med EU:s organ för rättsliga och inrikes frågor**, ii) **reformer av säkerhetssektorn**, iii) **bekämpning av människohandel** och smuggling (främst av narkotika och vapen), och iv) **integrerad gränsförvaltning** för att öka partnerländernas möjligheter att motstå påtryckningar och öka sin resiliens. EU kommer att fortsätta samarbetet om **cyberresiliens** med partnerländerna. Dessutom är det grundläggande att få till stånd ett fungerande och verkställbart ramverk för att bekämpa it-brottslighet inom ramen för Europarådets Budapestkonvention.

Fortsatt samarbete mellan partnerländerna och **EU:s civilskyddsmekanism** samt mellan partnerländerna själva är avgörande för att bättre förebygga, bereda sig för och reagera på naturkatastrofer och katastrofer som skapats av människan. Olösta konflikter fortsätter att hämma utvecklingen i regionen. Inom ramen för de överenskomna förhandlingarna och processerna är EU fast besluten att främja en fredlig lösning på dessa **konflikter**. Med tanke

¹⁰ Alla partnerländer har ratificerat FN:s konvention mot korruption.

på hur detta kan påverka den ekonomiska och samhällsliga utvecklingen kommer kvinnors och ungdomars roll i de fredsskapande åtgärderna att stärkas, med hjälp av gemensamma åtgärder som ska främja EU:s politiska åtaganden att genomföra agendan för kvinnor, fred och säkerhet¹¹ på regional och internationell nivå. EU kommer i synnerhet att fortsätta ansträngningarna för att stödja konfliktförebyggande insatser, förtroendeskapande åtgärder och främja framförhandlade överenskommelser om fredlig konfliktlösning. EU kommer också att fortsätta stödja befolkningar som påverkas av konflikter för att öka resiliensen. **Säkerhetsdialogerna och det praktiska samarbetet via den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik** kommer också att stärkas för att främja partnerländernas bidrag till de europeiska civila och militära uppdragen och insatserna. EU kommer att överväga att erbjuda partnerländerna utbildningsmöjligheter och kapacitetsuppbyggnad, inklusive insatser för att motverka hybridhot när detta är lämpligt.

4.3 Tillsammans för miljö- och klimatomässigt resiliens

Den europeiska gröna given tydliggör att utmaningar i fråga om miljö och klimat kräver omedelbara insatser från EU:s och partnerländernas sida. Genom att modernisera ekonomierna och handelsmönstren kan vi bidra till att minska risken för koldioxidläckage. Detta behövs också med tanke på den ekonomiska integrationen och de förändrade konsumentpreferenserna i EU och partnerländerna. EU kommer att fortsätta knyta partnerländerna till de allt mer komplexa och sofistikerade ekonomiska värdekedjorna i takt med att unionen ställer om sin egen ekonomi. EU kommer också att hjälpa partnerländerna att uppnå sina nationellt fastställda åtaganden avseende Parisavtalet och modernisera sina ekonomier, minska sina koldioxidavtryck och röra sig i riktning mot klimatneutralitet, och samtidigt erkänna de investeringsrelaterade utmaningarna. Partnerländerna har på denna punkt i olika forum uttryckt sitt stöd för den övergripande hållning för förändring som presenterades i den europeiska gröna given. Det är också viktigt att genomföra Sendai-ramverket för katastrofriskreducering och öka ansträngningarna för klimatanpassning.

EU kommer att arbeta tillsammans med partnerländerna för att omvandla regionen i riktning mot rättvisa och välmående samhällen med moderna, resurseffektiva, rena, cirkulära och konkurrenskraftiga ekonomier, och samtidigt öka deras **miljö- och klimatomässigt resiliens**, bland annat genom en mer hållbar användning av naturresurser. Miljö- och klimatfrågornas betydelse ökar i regionen. Allmänheten ställer allt oftare krav i fråga om i) bättre luft- och vattenkvalitet, ii) effektiv förvaltning av avfall, mark och vattenresurser, iii) insatser vid extrema väderförhållanden samt olaglig avverkning och avskogning. Detta ger även en viktig möjlighet att stimulera verksamheten i innovativa sektorer. Flera partnerländer har antagit handlingsplaner för grön ekonomi och långsiktiga strategier som de vill intensifiera. På samma sätt överväger samarbetsparter i den privata sektorn allt oftare möjligheterna till en grönare cirkulär ekonomi och önskar hantera de risker som klimatomförändringarna innebär. Partnerländerna kan redan använda uppgifter och tjänster från Copernicus, som är fritt och öppet tillgängliga som underlag för välinformerat beslutsfattande i regionen.

Partnerländerna behöver därför i) öka åtgärderna på områden som är viktiga för människors hälsa och välbefinnande, ii) göra ekonomierna mer resurseffektiva, iii) utveckla nya gröna arbetstillfällen och ekonomiska möjligheter kopplade till den gröna omställningen, iv) utveckla lokala och förnybara energikällor, och v) förvalta naturresurserna för att maximera hållbarheten. **EU kommer att stödja denna omställning med vederbörlig hänsyn till de globala utmaningarna och de miljö- och klimatomässiga situationerna i partnerländerna, i första hand med inriktning på de resultat som är lättast att uppnå.**

¹¹ <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N00/720/18/PDF/N0072018.pdf?OpenElement>

4.3.1 Människors hälsa och välbefinnande

För den miljörelaterade livskvaliteten krävs ökade ansträngningar för att göra stadsmiljön mer hållbar och ytterligare förbättra **sådana miljörelaterade tjänster** som vatten och sanitet, avfallshantering, grönområden och rörlighet i städer. EU kommer att stödja åtgärder och politik som syftar till att förebygga och minska miljöförstörelsen och därmed minska de negativa återverkningarna på hälsan som i synnerhet föroreningar av luft, vatten och mark samt utsläpp av giftiga kemikalier orsakar, med sikte på EU:s mål för nolltolerans av miljöförstörelse. EU kommer att öka stödet för bättre **energieffektivitet** i byggnader, vilket är grundläggande för att hantera energifattigdom och minska utsläppet av växthusgaser. Innovativa finansieringsinstrument (avtal om energiprestanda, skatte- och fakturafinansiering) skulle kunna användas för att öka renoveringsgraden på byggnaderna genom att främja privat finansiering. EU kommer att stödja utvecklingen av **förnybara energikällor**, bland annat som ett sätt att snabbare minska användningen av kol, vilket är avgörande för att få ner luftföroreningarna. EU kommer att fortsätta föreslå verktyg och genomföra högnivåinitiativ för energieffektivitet tillsammans med internationella finansinstitut för att modernisera energilagstiftningen och inrätta ett smart regelverk som främjar energieffektivitet och förnybar energi med hjälp av gröna finansieringsplaner och genom att involvera den privata sektorn. Åtgärder som behövs för omställning i de städer eller regioner som lider värst av miljöföroreningen kommer att kartläggas.

När det gäller allmänhälsan kommer EU att stödja partnerländernas modernisering av medicinska inrättningar, e-hälsa, utbildning av medicinsk personal och tillgång till hälsovård till rimliga priser samt främja tillgången till vård för människor i alla samhällsgrupper. Detta kommer att omfatta stöd för att bättre hantera smittsamma eller icke smittsamma sjukdomar, till exempel sjukdomen Covid-19.

4.3.2 Cirkulär ekonomi

Ett huvudsakligt mål är att underlätta övergången till en resurseffektiv cirkulär ekonomi. En central utgångspunkt för att öka konkurrenskraften till relativt små kostnader är en resurssnål produktion. När det gäller nya ekonomiska möjligheter och konkurrenskraft kommer EU att främja den gröna cirkulära ekonomin med utgångspunkt i resultaten av den senaste politiska dialogen. EU kommer att stödja företagen och kontakterna mellan företagen på denna punkt. På ländernas begäran kommer studiebesök avseende **cirkulär ekonomi** att genomföras. Arbetet kommer att fortsätta för att främja hållbara produktionsmetoder, eko-innovation, utvidgat producentansvar och andra sätt att förebygga och minska avfallsproduktion, förbättra avfallshanteringen samt främja grön offentlig upphandling och bättre konsumentupplysning. EU kommer att diskutera med partnerländerna för att reformera ett antal resursintensiva sektorer såsom plast-, textil- och byggbranschen. Möjligheterna till gröna arbetstillfällen kommer noggrant att kartläggas. En analys av möjliga åtgärder för att stimulera sysselsättningen och konkurrenskraften via en grön cirkulär ekonomi kommer att göras på nyckelområden.

4.3.3 Ekonomins grund i naturresurser

Ett av huvudmålen för samarbetet kommer att vara att bromsa förlusten av **biologisk mångfald**. Detta innebär hantering av avskogning och ökenspridning, åtgärder för att skydda vissa arter samt för att utvidga och effektivt förvalta de skyddade områdena. Det innebär också samarbete med andra sektorer för att minska de negativa effekterna av mänsklig verksamhet på den biologiska mångfalden. För att bevara de naturresurser som utgör grunden för våra ekonomier kommer EU att fortsätta arbeta tillsammans med partnerländerna för att hantera kvaliteten på och tillgången till vatten samt förbättra kontroll och tillsyn över fiskeriverksamheten i syfte att motverka överexploatering. Förvaltningsplanerna för avrinningsdistrikt kommer att utvidgas till att omfatta alla avrinningsområden. Vi kommer att fortsätta samarbeta för att frigöra potentialen i **råvarusektorn** i syfte att bidra till målen för

hållbar utveckling, hantera avskogningen och förbättra den hållbara skogsförvaltningen, även med hjälp av åtgärder för att binda koldioxid under lång tid och utveckla ersättningar till fossila bränslen. Ansträngningar kommer att göras för att minska olaglig avverkning och göra virket spårbart. EU kommer att stödja **hållbart jordbruk, fiske och livsmedelssäkerhet** med hjälp av kunskapsöverföring och innovation, särskilt i sektorer med hög avkastning. Vi kommer också att fortsätta stärka jordbrukarnas och fiskarnas ställning i värdekedjan och samtidigt förbättra livskvalitén i landsbygds- och kustområden.

4.3.4 Politik och styrelseformer till stöd för en grönare tillväxt

För att lyckas behöver partnerländerna göra ytterligare investeringar i i) **miljöförvaltning**, ii) sund planering av politiska beslut och investeringar, iii) administrativ kapacitet att genomföra och tillämpa lagstiftningen, iv) ökad allmän tillgång till information, medvetandegörande och deltagande, samt v) bättre anpassade och effektivare finansieringsmekanismer. Detta förutsätter god politisk dialog och bättre utåtriktad verksamhet i förhållande till alla aktörer, däribland relevanta parlamentsutskott. Att **öka medvetenheten** genom samverkan med det civila samhället kommer också att vara viktigt. EU kommer att stödja bättre ledarskap för medlemsstaterna i vissa frågor och ledande roller för partnerländerna på vissa områden för att främja snabbare genomförande av modern politik och moderna metoder och öka ländernas ägandeskap. Den **gemensamma havsagendan för Svarta havet**¹² kommer att bidra i egenskap av regional styrkam.

4.3.5 Bättre energisäkerhet och kärnsäkerhet

För att öka energisäkerheten bör energimixen diversifieras, bland annat med hjälp av förnybara energikällor. Det är partnerländerna som är behöriga att **besluta om sin egen energimix** för att må sina respektive klimatmål. Vissa länder kan komma att välja kärnkraft som en koldioxidsnål energikälla för att leva upp till klimatmålen. På denna punkt kommer EU att bidra till att **stärka den internationella kärnsäkerheten**. EU:s ledande roll i fråga om bindande kärnsäkerhetsbestämmelser kommer att ligga till grund för ytterligare bilaterala utbyten. Vi kommer att fortsätta anordna inbördes granskning av säkerhetsstresstest inom kärnkraften och uppföljande verksamhet. EU kommer också att **dela med sig av sina erfarenheter** av nedmontering av kärnanläggningar, hantering av radioaktivt avfall och strålskydd. Det är också mycket viktigt att partnerländerna deltar i EU:s arrangemang för miljökontroll via Europeiska unionens plattform för utbyte av radiologiska data (Eurdep) och Europeiska unionens system för snabbt utbyte av information i radiologiska nödsituationer.

4.3.6. Snabbare omställning till hållbar och smart rörlighet

Transporterna måste bli mer hållbara och transportpolitiken i det östliga partnerskapet bör ses över för att säkerställa minskade utsläpp av växthusgaser. Därför kommer EU i större utsträckning att arbeta med partnerländerna för **gröna transportlösningar**, genom att hjälpa till att bygga upp framtidsinriktade smarta städer med planer för urban mobilitet som integrerar olika transportmedel i stadsområden. På längre sikt kommer detta att omfatta optimering av transporter, även med hjälp av **digitalisering**.

4.4 Tillsammans för en resilient digital omställning

Såsom anges i **strategin för att forma EU:s digitala framtid**¹³ kommer en stark digital närvaro i EU:s grannskapspolitik att möjliggöra tillväxt och driva på hållbar utveckling. EU

¹² https://ec.europa.eu/maritimeaffairs/press/black-sea-ministers-endorse-common-maritime-agenda_en

¹³ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/communication-shaping-europes-digital-future-feb2020_en_4.pdf

kommer i denna fråga att investera ytterligare i **den digitala omställningen** i partnerländerna i enlighet med EU:s lagstiftning och bästa praxis. Arbetet på detta område efter 2020 kommer att syfta till att utsträcka fördelarna med den digitala inre marknaden till partnerländerna och stödja ett fullständigt genomförande av partnerländernas åtaganden i **associeringsavtal och andra bilaterala överenskommelser**. Arbetet kommer att bygga vidare på framgångarna med det politiska initiativet för **harmonisering av de digitala marknaderna** i det östliga partnerskapet och de operativa program som inletts under namnet **EU4Digital**.

4.4.1. Digital infrastruktur

En modern databaserad ekonomi kan bara genomföras fullt ut om allmänheten och näringslivet har tillgång till högkvalitativ infrastruktur för elektronisk kommunikation och tjänster till rimliga priser. EU kommer att fortsätta stödja ett ökat oberoende för **regleringsmyndigheterna** när detta är lämpligt samt inrättandet av nödvändiga regleringsbehörigheter för att marknaderna för elektronisk kommunikation ska fungera väl i partnerländerna. Bland annat genom tekniskt bistånd och utbyte av bästa praxis kommer EU också att fortsätta stödja utbyggnaden av infrastruktur för **säkra Gigabit-bredbandsnät med mycket hög kapacitet** i partnerländerna, särskilt i avlägsna eller glesbefolkade områden, och främja användningen av bredbandsnäten. För att maximera effekten för människorna i det östliga partnerskapet kommer det att vara viktigt att säkerställa tillgången till tjänster till överkomliga priser. EU kommer därför att stödja genomförandet av avtal om **roaming och spektrum** bland partnerländerna, och i lämpiga fall med EU.

4.4.2 E-demokrati

EU kommer att fortsätta stödja starkt **e-demokrati** i det östliga partnerskapet för att öka effektiviteten, insynen och ansvarsskyldigheten i de offentliga förvaltningarna och underlätta reformer. EU kommer på denna punkt att stödja antagandet av rättsliga ramar för **elektronisk identifikation** och **betrodda tjänster** i det östliga partnerskapet i enlighet med EU:s lagstiftning och bästa praxis för att bana vägen för avtal om ömsesidigt erkännande mellan partnerländerna och EU. Standardiserade interoperativa **e-tjänstplattformar** kommer att stödjas.

4.4.3. Digital ekonomi och innovation

EU kommer att bistå länderna i det östliga partnerskapet för att hjälpa dem att utveckla program för digitala lösningar och uppgradering av innovativa, **nystartade digitala företag** i regionen genom att utvidga initiativet för digital innovation och expanderande företag till att även omfatta partnerländerna. I synnerhet kommer EU att bistå nystartade digitala företag och små och medelstora företag genom att underlätta deras tillgång till finansiering, hjälpa dem nå ut till EU-marknaderna och stärka banden med EU:s innovationssystem. EU:s rymdbaserade uppgifter och tjänster från flaggskeppsprogrammen Copernicus och Galileo är redan fritt och öppet tillgängliga. EU kommer att samarbeta med länderna i det östliga partnerskapet för att öka möjligheterna för innovativa nya företag och små och medelstora företag samt underlätta det gränsöverskridande affärssamarbetet.

EU kommer även att hjälpa partnerländerna att hantera klyftan i **digitala färdigheter**, med särskild inriktning på jämställdhet mellan könen och social inkludering.

4.4.4. Cyberresiliens

EU kommer att fortsätta stödja och bistå partnerländernas **cyberresiliens**. Arbetet med att utveckla robusta rättsliga, politiska och operativa ramar för it-säkerhet i partnerländerna kommer att fortsätta stödjas i enlighet med EU:s lagstiftning och bästa praxis, däribland EU:s ramverk för **cybersäkerhetscertifiering**.

4.5 Tillsammans för resilienta, rättvisa och inkluderande samhällen

En insynsvänlig, medborgarinriktad och ansvarsskyldig offentlig förvaltning samt fria och rättvisa val är absoluta förutsättningar för ett demokratiskt samhälle. Liksom ett engagerat civilt samhälle, fria, pluralistiska och oberoende medier och ett gott skydd av de medborgerliga rättigheterna är detta huvudingredienser för resilienta, rättvisa, inkluderande och demokratiska samhällen.

En av EU:s nyckelprioriteringar kommer att vara att samarbeta med partnerländerna på dessa områden. Tillgång till evidensbaserad information stödjer de demokratiska systemen och ger människor egenmakt att göra välinformerade val. Eftersom hanteringen av migrationsutmaningarna också är en gemensam prioritet, kommer EU att fortsätta arbeta tillsammans med partnerländerna för att säkerställa rörlighet och direktkontakter mellan personer i en trygg och välskött miljö samt säkerställa stöd till utsatta migranter och flyktingar.

4.5.1 Reform av den offentliga förvaltningen och medborgarengagemang

När det gäller reformen av de offentliga förvaltningarna kommer fortsatt politisk vilja i partnerländerna att vara avgörande för att säkerställa att myndigheterna **involverar allmänheten i beslutsprocesserna**. EU kommer att stödja en inkluderande och evidensbaserad politisk utveckling samt sund förvaltning av offentliga medel, i syfte att förbättra tjänster som tillhandahålls för allmänheten och näringslivet. Partnerländerna behöver **professionalisera** sin offentliga verksamhet och öka ansvarsskyldigheten på alla förvaltningsnivåer. Reformen av den offentliga förvaltningen, däribland i fråga om insyn, är också en viktig pådrivande faktor för ekonomisk tillväxt och kan minska risken för korruption, till exempel tack vare lösningar för e-förvaltning. EU och partnerländerna kommer vidare att överväga en intensivare **kollegial inlärning** med hjälp av en skola för offentlig förvaltning i det östliga partnerskapet. Det är fortsatt viktigt att övervaka genomförandet av reformerna, och på denna punkt bör det civila samhället spela en större roll.

4.5.2 Det civila samhällets och ungdomars deltagande

Genom att bygga vidare på innovationsåtgärder och det hittillsvarande engagemanget kommer EU att ytterligare stödja det **civila samhällets organisationer**, i synnerhet gräsrotsorganisationer, och deras kapacitet att på ett meningsfullt sätt delta i beslutsfattandet och den politiska debatten samt främja reformer och den allmänna ansvarsskyldigheten. EU kommer att vidareutveckla strategiska partnerskap med nyckelorganisationer för att stärka samarbetet, bygga upp ledarskapstalangerna bland det civila samhällets aktörer och diskutera med arbetsmarknadens parter (fackförbund och arbetsgivarorganisationer). Social innovation och socialt företagande kommer också att stödjas. Att arbeta tillsammans med partnerländerna för att främja en gynnsam miljö för det civila samhället kommer att vara centralt. Forumet för det civila samhället inom det östliga partnerskapet kommer även fortsättningsvis att vara en viktig partner för att öka det civila samhällets roll i den politiska dialogen.

EU kommer också i högre grad att fokusera på **ungdomars deltagande och ledarskap**. Programmen **Erasmus+** och **Europeiska solidaritetskåren** kommer att ge den unga generationen egenmakt och bidra till att inrätta en inkluderande och evidensbaserad ungdomspolitik, utveckla färdigheter samt stödja volontärverksamhet och samarbetsprojekt. Systemet med **stipendier till det civila samhället** och initiativet **unga europaambassadörer**

kommer att stärkas för att hjälpa ungdomar att utveckla viktiga kompetenser och färdigheter, däribland kunskaper om behovet av att ta itu med ojämlikhet mellan könen, samt för att stimulera ett aktivt deltagande i det demokratiska samhällslivet och främja medborgarengagemang. **Ungdomsforumet inom det östliga partnerskapet** kommer att ha en ännu viktigare roll och integreras bättre i den strukturerade politiska ungdomsdialogen inom ramen för ett nät av ungdomsforum som utformas efter EU:s interna strukturerade ungdomsdialog.

4.5.3 Oberoende massmedier och faktabaserad information

I ett välfungerande **massmedialt landskap** kan oberoende journalister, det civila samhället och enskilda individer utgöra motvikt i maktbalansen och ställa de styrande till svars. Att säkerställa korrekt och faktabaserad information för alla ger människor egenmakt att göra välinformerade val och aktivt delta i de demokratiska processerna. EU kommer att stödja oberoende medier som framställer diversifierat innehåll av hög kvalitet. I och med att **handlingsplanen mot desinformation**¹⁴ antogs i december 2018 har EU inrättat ett starkt ramverk mot **desinformationshotet inom och utanför EU**. Även framdeles bör alla berörda aktörer, däribland EU:s institutioner, EU:s medlemsstater, partnerländerna, näringslivet och det civila samhället fortsätta bidra till utvecklingen av oberoende faktakontrolltjänster och främja mediekunskaperna. En annan viktig fråga är att stärka arbetet med det civila samhället för att hantera desinformation.

4.5.4 Skydd av de mänskliga rättigheterna

EU kommer att fortsätta stödja partnerländernas ansträngningar att främja de mänskliga rättigheterna, även genom att säkerställa att alla till fullo kan utnyttja sina samhällliga, politiska, ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter. EU kommer att öka insatserna för att motverka alla former av diskriminering, däribland sådan som grundas på kön, ras eller etnisk tillhörighet, religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning. EU kommer att stödja partnerländernas genomförande av **FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning** samt utvecklingen av tillgängliga varor och tjänster. EU kommer också att fortsätta stödja partnerländerna för att **säkerställa de rättigheter som åberopats av personer som tillhör minoriteter eller konfliktdrabbade befolkningsgrupper och för att främja bättre jämställdhet mellan könen**.

För att säkerställa ett gott skydd av den grundläggande rätten till skydd av privatlivet och **skydd av personuppgifter** kommer EU att fortsätta diskutera med länderna i det östliga partnerskapet för att ytterligare främja anpassningen till EU och internationella normer för dataskydd, i syfte att underlätta handelsutbyte och samarbete om rättstillämpningen.

4.5.5 Rörlighet

Det är viktigt att framgångsrikt genomföra befintliga avtal om **viseringslättnader och återtagandavtal** samt fortsatt fullgörande av relevanta riktmärken avseende viseringslättnader för att säkerställa rörlighet och direkta personkontakter i en trygg och välskött omgivning. Möjligheten att inleda nya dialoger om viseringslättnader med återstående länder, vars medborgare fortfarande behöver visering för att resa in i EU, kommer att övervägas, på villkor att förutsättningarna för en välskött och trygg rörlighet föreligger, till exempel att avtalen om viseringslättnader och återtagandavtalen genomförts på ett tillfredsställande sätt. Som ett kompletterande inslag kommer välbalanserade och ömsesidigt berikande **mobilitetspartnerskap** att säkerställa hållbara åtaganden. Initiativ avseende **arbetskraftsmigration** bland partnerländerna och mellan länderna i det östliga partnerskapet och EU kommer att övervägas i syfte att inrätta partnerskap som ska främja laglig migration

¹⁴ https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/action_plan_against_disinformation.pdf

och rörlighet, öka samarbetet och utbytet av kunskaper och kompetens med vederbörlig hänsyn till hur eventuell kunskapsflykt kan påverka partnerländernas humankapital. För att hjälpa människor och varor att röra sig över gränserna kommer det tekniska och administrativa samarbetet om **integrerad gränsförvaltning** att öka.

5. STRATEGISK KOMMUNIKATION, STYRELSEFORMER OCH GENOMFÖRANDE

5.1 Strategisk kommunikation

Strategisk kommunikation är mycket viktig för att skapa resiliens och är en grundläggande skyldighet för politiska beslutsfattare i förhållande till medborgarna. I det östliga partnerskapet har efterfrågan på en starkare och mer strategisk hållning i fråga om kommunikation fått stor politisk uppmärksamhet på senare år, även i efterdyningarna av den ökande desinformation som riktas mot EU:s värden. Samarbetet mellan Europeiska kommissionens avdelningar och Europeiska utrikestjänsten syftar därför till att stärka EU:s kommunikation i partnerländerna med hjälp av tydliga, berättelsebaserade, välanpassade meddelanden och genom att öka kunskaperna om de **positiva följderna av EU:s politik** och de åtgärder som riktas till människor i hela regionen, med det övergripande budskapet att vi är starkare tillsammans. EU har också vidtagit viktiga åtgärder för att öka sin synlighet genom att överge projektbaserad kommunikation till förmån för en nationell, mer **tematisk och kampanjbaserad kommunikation** för att undvika att varumärket splittras. EU:s åtgärder kommer systematiskt att namnges med förledet "EU4" (t.ex. EU4Energy, EU4Business, EU4Digital, och EU4Georgia). Utveckling av varumärket har även på ett flexibelt sätt givit möjligheter till landsanpassad positionering (t.ex. initiativet Moving Forward Together i Ukraina). Fokus ligger på att nå ut till viktiga informationsförmedlare som exempelvis ungdomar för att få hjälp med att främja EU:s värden och åtgärder i partnerländerna. Initiativet unga europaambassadörer omfattar 740 ungdomar som sprider positiva budskap om EU i sina lokala samhällen. Denna stärkta och samordnade hållning har lett till en bättre förståelse av och **ökad trovärdighet** för EU bland allmänheten i alla länder i det östliga partnerskapet¹⁵.

Det strukturerade samrådet om det östliga partnerskapets framtid visade att det fanns ett **brett samförstånd för och förväntningar** bland aktörer och allmänhet på fortsatt arbete för att **stärka framgångsrika initiativ** och göra EU:s kommunikation mer strategisk och verkningsfull, med tanke på den **växande desinformation som riktar sig mot EU:s värden**.

Kommunikationen om Europeiska unionen och dess förbindelser med partnerländerna bör ske med hänsyn till **ägarskap** och **delat ansvar** samt rikta sig till allmänheten **både i EU:s medlemsstater och i partnerländerna**. I detta sammanhang bör EU-länderna, partnerländernas regeringar, lokala förvaltningar, partners som genomför EU-finansierade projekt och EU-institutionerna (även EU:s delegationer) **samarbeta** för att kommunicera om fördelarna med samarbetet utifrån gemensamma politiska prioriteringar och för att på ett övergripande sätt främja bilden av EU i regionen. Kommunikationen bör ske inom ramen för en **gemensam europeisk berättelse** som bygger på **gemensamma värden** och framhålla vilka fördelar samarbetet har för människorna.

Interaktionen med människor **på lokal nivå** på landets språk och på minoritetsspråk, samt ryska, bör intensifieras för att öka förståelsen av EU:s värden, politiska prioriteringar och åtgärder. Den utåtriktade verksamheten kommer att **fokusera på viktiga informationsförmedlare och opinionsbildare** för att sprida EU:s budskap i regionerna

¹⁵ Europeiska kommissionens årliga opinionsundersökningar "EU Neighbours East" visar att den positiva uppfattningen om EU stadigt ökar bland allmänheten i alla partnerländer och att 52 % av deras medborgare hade ett positivt intryck av EU år 2019 (vilket var 7 procentenheter mer än år 2016). Sammanlagt anser 67 % av befolkningen att förbindelserna mellan deras land och EU är positiva (en ökning på 4 %) och för 58 % av medborgarna är EU den mest tillförlitliga utländska institutionen.

(inklusive men inte begränsat till lokala myndigheter samt religiösa ledare och lärare via studiebesök, lokala diskussionsforum och utbildning).

Den utåtriktade verksamheten med inriktning på **ungdomar** kommer att öka, till exempel genom insatser för att främja undervisning om Europeiska unionen på olika nivåer av utbildningsväsendet. Inarbetning av EU-information i skolornas läroplaner kommer att främjas.

5.2 Styrelseformer och genomförande

Den **omarbetade multilaterala strukturen på det östliga partnerskapet** som antogs vid toppmötet 2017 är en användbar ram för utbyte och samarbete med hjälp av regelbundna möten och utbyten. Såsom de flesta aktörer bekräftade vid samrådet **är den nuvarande ramen bra och bör behållas**, med nödvändiga justeringar för att anpassa den till de huvudsakliga politiska mål efter 2020 som beskrivs i det här gemensamma meddelandet. **Fokus kommer att ligga på att effektivisera de befintliga strukturerna.** En av de första uppgifterna för plattformarna och panelerna inom ramen för det östliga partnerskapet kommer att vara att **utforma de framtida målen med utgångspunkt i de prioriteringar som beskrivs i detta gemensamma meddelande.**

Prioriteringarna i det gemensamma meddelandet kommer även att ligga till grund för **den kommande planeringen av EU-stödet 2021-2027**, tillsammans med de gemensamma prioriteringar som fastställs i de bifogade dokumenten mellan EU och partnerländerna (t.ex. partnerskapsprioriteringar och associeringsagendor). Inom den förnyade policyn kommer EU och partnerländerna att fortsätta arbeta med gemensamma mål och åtgärder med hjälp av stöd, kapacitetsuppbyggnad och kunskapsdelning om särskilda mål och politiska områden när det behövs. Regionala program kommer att genomföras på området, med ekonomiskt och logistiskt stöd från internationella finansinstitut. Konsekvens och komplementaritet mellan alla EU-insatser bör säkerställas, liksom en tydlig koppling mellan politiken och programplaneringen, även i samband med den kommande omgången av Interreg NEXT och andra regionala samarbetsprogram.

Det civila samhällets organisationer är viktiga för att sprida EU-positiva budskap utanför huvudstäderna och säkerställa varaktiga resultat och bättre tjänster för människorna. Som ett led i den nya hållningen till det civila samhället i partnerländerna har EU inrättat rampartnerskapsavtal med viktiga organisationer från det civila samhället för att bättre kanalisera stödet och öka dess effekt. Genom ökad omfördelning av stödet via dessa centralt placerade samarbetspartners bör den utåtriktade verksamheten i det östliga partnerskapet kunna utökas ytterligare, även med hjälp av små, lokala organisationer som verkar på det lokala språket.

EU kommer att samarbeta mer systematiskt med **tankesmedjor som arbetar med det östliga partnerskapet.** Detta kommer att stödja initiativ för utbildning och medvetandegörande i dessa länder och säkerställa att människor får bättre information och kan bli mer positivt inställda till utvecklingsreformerna.

EU har för avsikt att intensifiera **partnerskapet med internationella finansinstitut** genom att bättre utnyttja de möjligheter som garantier via Europeiska fonden för hållbar utveckling erbjuder för att stärka partnerländernas resiliens och stimulera den privata sektorn, med samtidigt beaktande av de åtaganden som följer av associeringsavtal och andra bilaterala överenskommelser.

EU kommer också att stärka det gemensamma ägarskapet och partnerskapet mellan EU-länderna för att bättre stödja den ambitiösa reformagendan. På så sätt kan partnerländerna ta del av EU:s sakkunskap och erfarenheter.

6. SLUTSATSER OCH KOMMANDE ÅTGÄRDER

Det senaste strukturerade samrådet framhöll tydligt att fortsatta framsteg inom ramen för det östliga partnerskapet är avhängiga av stärkt gemensamt **ägarskap**, en ökad och **ambitiös** reformagenda och **hantering av gemensamma utmaningar**. EU:s medlemsstater, partnerländerna och det civila samhället har ett gemensamt ansvar för att inrätta ett robust och relevant partnerskap som gynnar alla i samhället. Det gemensamma åtagandet i fråga om denna nya hållning kommer att gynna människor i alla partnerländer och kommer att bidra till att bygga ett **starkare Europa i världen**.

Detta gemensamma meddelande föreslår ökad **resiliens** som ett övergripande mål där EU, dess medlemsstater och partnerländerna arbetar tillsammans i enlighet med följande långsiktiga politiska mål för det östliga partnerskapet efter 2020.

- Tillsammans för resilienta, hållbara och integrerade ekonomier
- Tillsammans för ansvarsskyldiga institutioner, rättsstatsprincipen och säkerhet
- Tillsammans för miljö- och klimatomfattig resiliens
- Tillsammans för en resilient digital omställning
- Tillsammans för resilienta, rättvisa och inkluderande samhällen

Europeiska rådet, Europaparlamentet och rådet uppmanas att godkänna detta gemensamma meddelande som även kommer att läggas fram för Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén. Meddelandet kommer även att diskuteras med partnerländerna inför det östliga partnerskapets möte i juni 2020.

Toppmötet för det östliga partnerskapet kommer att ge mandat att utveckla nya konkreta mål med utgångspunkt i den nuvarande agendan, i syfte att genomföra de rekommendationer som beskrivs i detta dokument. Att utforma de framtida målen efter 2020 kommer därför att vara en av de centrala uppgifterna under andra halvåret 2020.